

potec sta ga zaraščala. Ob potu so bile v redu zasajene drevesa, kostanji, lipe in orchi in vmes tudi kaka črešnja. Pa tudi to drevje je bilo nekako zapuščeno viditi; marsikak lep oreh se je v verhu posušil in tu in tam je le črešnjev štor zaznamoval mesto, kjer je poprej stala košata črešnja. Ta cesta pelje do grada, ki stoji prav v koncu doline in človek ga ne ugleda poprej, da pred njim stoji: dve veličastni lipi ga popolnoma zakrivate. Ta grad je zaželeni cilj našega potnika.

(Dalje.)

Mythologične drobtine.

(Po národnih pripovedkah naznanja Dav. Terstenjak.)

• lastavici.

Ptico lastavico imajo Slovenci še današnje dni v visoki časti. Ž njo prihaja sreča v hišo, zato Bog prenesi, je preganjati ali jej gnjezda razdirati; kdor lastavično gnjezdo razdare, ta svojo srečo podere. Kdor pa lastavičje srce pri sebi nosi, tega vse rado imá, in kdor kamenček v roke dobí, ki je v lastavičnem truplu skrit, ta je varen vsake bolezni; takó si pripoveduje priprosto ljudstvo slovensko.

Toliko so častili stari Sloveni lastavice, da so njih duhovni pripuščali lastavicam, si na podobah solnčnega boga Rugevita gnjezda napravljati. Tudi v keršanskih slovenskih legendah imajo lastavice svoj pobožni pomen. Pravijo, da je lastavica na križ sedla, na katerem je terpel Zveličar svetá, in ga s svojim žvergolenjem tolažila. Zveličar jej je za milo delo dovolil, da sme med sveto mašo na altarju sedeti.

• slavič.

Slavič je po slovenskih národnih pripovedkah in pesmih ptič in posel ljubezni, kakor kaže tudi znana slovenska pesmica: „Poj, poj, slavec moj!“ itd. — Slavič ljubi hladne goste gaje in tiko mirno življenje. Štirski Slovenci pripovedujejo, da slaviči zmiraj bolj proti solnčnemu vzhodu potujejo, kjer ljudje bolj prosti in pohlevno živé. Pred kacimi 30 leti smo še slaviče pogosto slišali prepevati po brajdah okoli Maribora; današnje dni pa jih najdeš v obilici le samo kraj ogerške meje v lutomerski okolici, v Halozah in kraj horvaške meje v brežkem okraju.

Moj rajni priatelj, slavni jugoslovenski pesnik Stanko Vraz, mi je djal: Slavič je ptič slovenski; kolikor bolj omaguje slovenščina in jo nemščina pokopuje, toliko manj se nahaja po naših krajih slavičev. Slavič je le med pravimi čistimi Slovenci domá, kteri ljubijo svojo staro vero, svoj stari lepi jezik in staro svojo narodno nošo.

Kerška národná pesem.

(Zapisal v Dobrinju na otoku Kerku I. Črnčič.)

Tužna mladost moja, vsaki dan na monje!
Kako i travica, ka se srpom žonje.
Da bi mi umrli, a smrti ne znati,
Mogoh mladost moju prodat il' darovat.
Da bi mi vidiši, ki ē me plakati,
Oče me plakati otac al' majčica,
Al' ē me plakati bratac al' sestrica,
Al' ē me plakati ta verna jubčica.

Oj črna zemjice, kada ja budem tvoj,
Ti čes uživati prebeli život moj!
Ruse kosy moje s krvcu poškropjene,
A lišca rumene škuro potamnene;
Črne oči moje v nebo če g'jedati,
Bele ruky moje na prsih ležati.
Hitre moje nogi lipo su tancale,
Sad ste je nemilo s konopi svezali!
Simo hod'te, simo, lipohni mladiči,
Ki ste s monun bili mlajohni ditiči,
Pog'jedajte malo ovo moje telo,
Kakovo je sada i nikada bilo!

Narodne zagonetke.

(Nabral v Varaždinski okolici in v bližnji Štajerski M. Kračmanov.)

Kakor so narodne pesmi, pripovedke in pregovori važni za spoznanje narodov, ravno tako se daje tudi iz národnih uganjk ali zagonetek narod spoznavati, pa so zato že vredne, da se nabirajo in pogubi oté. Glasnik, ki všeles rad odpira narodnim stvarém svoje liste, bode tudi zastavicam rad odperl kdaj pa kdaj kak list. Nabral sem nekoliko zagonetek okoli Varaždina in podajem to prvo zbirico Glasniku z gorečo željo, da bi tudi drugod po Slovenskem se kdo lotil nabiranja národnih zagonetek in jih sčasoma naznanil. Vrejene so po abecednem redu pervega substantiva, ali, če tega ni, prvega adjektiva itd. v odgonetki. Dodal sem nektere tudi iz bližnje Štajerske, ki se od hrovaških lahko po jeziku poznajo.

Ni bia rojen, pak tüdi ni vma — Angelj.

Kad je osel tak ručal, da su ga vši ljudi čuli? — Kad ga je imel v barki Noje.

Kdo se božjega imena boji? — Berač.

Kaj je treba meriti, pa ne šteti? — Besed.
Što naj više volov goni? — Bič.

Kaj je to? Bog nigdar ne vidi, cesar negda negda, a muž saki den? — Bog Boga nigdar ne vidi, cesar cesara negda, a muž muža saki dan.

Celo leto vuni hodi a v zimi nutri vu stenu zube tišči. — Brana.

Po leti si jesti bere, po zimi pa zube na klin obesi, kaj je to? — Brana.

Kaj je to? drvena mati a železna deca? — Brana.
Kaj Bog nema a mnogo ljudi ima? — Brata.

Koja trava naj više rase? — Ona koja je na brdu.
Zakaj ide zajec prek drege? — Zato kajti pod bregom ne more iti.

Kaj je to? na zemlji je drvo, na drvu je voda, na vodi je kamen, na kamnu je železo, na železu živo meso. — Brus, kad brusar brusi.

Črno malo gigalo veliko klado zdigalo; kaj je to? Buha.

Živo je, noge ima a ne more hoditi; kaj je to? Buha, ona skače.

V blati je bilo pa je ne blato, v ognji je bilo pa je ne ogenj, temuč rdečo kak ogenj; kaj je to? — Cigel.

V gori je vsekano, na natoni stesano, v hiži lepo poje; kaj je to? — Citre.

Kdo po glavi v cirkvu dojde? — Čavli na čizmah.

Kakvih glav je naj više v cirkvi? — od čavlo v.
Kaj je vu Varaždinu po sredi? — četvrttek.

Črna lukna črleni klin, zdigni luknu porini nutri klin; kaj je to? — Čizma, kad se obuvle. (Dalje.)